

Το δικοινοτικό φόρουμ “Φωνή Κυπρίων” συζήτησε την παρούσα κατάσταση στην Κύπρο και κατέληξε στα ακόλουθα συμπεράσματα:

1. Μια νέα περίοδος εξελίξεων στο Κυπριακό θα περιλάβει τη δυναμική που δημιουργείται με τους υδρογονάνθρακες, την οικονομική κρίση, την αναβίωση των συμφερόντων των υπερδυνάμεων στην περιοχή και την αφύπνιση των λαών στις αραβικές χώρες.
2. Η Τουρκία, με τη μη έκκριση του Δίκαιου των Θαλασσών, και την αμφισβήτηση ότι η Κύπρος, χωρίς τη συμμετοχή των Τουρκοκυπρίων, δεν έχει την εξουσία να κηρύξει την ΑΟΖ, στην πραγματικότητα έχει ως στόχο να νομιμοποιήσει έναν ρόλο στην κατανομή της πύσσας του φυσικού αερίου στην Ανατολική Μεσόγειο ή τα οφέλη από πιθανούς αγωγούς φυσικού αερίου προς την Ευρώπη. Για το σκοπό αυτό η Τουρκία χρησιμοποιεί τους Τουρκοκύπριους είτε μέσω της “ΤΔΒΚ” παρόλο που αναγνωρίζεται μόνο από την Τουρκία, ή τα δικαιώματα των Τουρκοκυπρίων που βασίζονται στο σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας ή σε μια πιθανή ομοσπονδιακή Κύπρο μετά τη λύση.
3. Υπάρχει κυρίαρχη εντύπωση μεταξύ των Τούρκων διπλωματών και τη διεθνή κοινότητα ότι οι ελληνοκύπριοι δεν επιθυμούν την επίλυση του Κυπριακού ζητήματος. Η εντύπωση αυτή δημιουργεί μια αρνητική στάση που τελεματώνει το ενδιαφέρον για πολιτικές παρεμβάσεις προς την κατεύθυνση μιας θετικής κινητικότητας των

διαπραγματεύσεων. Από την άλλη πλευρά η επιμονή της Τουρκίας ότι η δυνατότητα μονόπλευρης παρέμβασης του τουρκικού στρατού πρέπει να παραμείνει στη Συνθήκη Εγγυή-

ματιών των δύο κοινοτήτων. Στο πλαίσιο αυτό οι δύο ηγέτες πρέπει να εγκαταλείψουν το δόγμα “τίποτα δεν έχει συμφωνηθεί μέχρι να συμφωνηθούν όλα”, το οποίο προκαλεί την αναποτελεσματικότητα της διαπραγματευτικής διαδικασίας

5. Το κοινό πρέπει να ενημερωθεί για την εξέλιξη των διαπραγματεύσεων, και είναι αναγκαίο να αποσαφηνιστούν ευρέως οι έννοιες όπως π.χ. διασταυρούμενη ψήφος, το κόστος της λύσης, η λειτουργικότητα των συνιστωσών πολιτειών, καθώς και οι επιπτώσεις του μη διακανονισμού μαζί με το αντίστοιχο πολιτικό, οικονομικό και κοινωνικό κόστος

6. Οι δημοσκοπήσεις δείχνουν ότι ο λαός της Κύπρου είναι πιο έτοιμος για μια διευθέτηση από τους ηγέτες του. Μια βιώσιμη λύση μπορεί να αναπτυχθεί και να εφαρμοστεί με

τη συνεργασία όλων των πολιτικών κομμάτων.

7. Πολιτιστικές δραστηριότητες και συγκεκριμένα ταινίες που προωθούν την ειρήνη και τη συνεργασία μεταξύ των κοινοτήτων μπορεί να δημιουργήσουν ένα νέο κλίμα. Η προσέγγιση αυτή πρέπει να εκτιμηθεί από τους ηγέτες και να προωθείται από τα μέσα μαζικής ενημέρωσης, προκειμένου να δοθεί ώθηση για υλοποίηση από τον λαό μιας ομοσπονδιακής λύσης, σύμφωνα με τις αποδεκτές αρχές της πολιτικής ισότητας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

σεως, αλλά και απαιτώντας να έχει ίσα ευρωπαϊκά δικαιώματα επί της Κύπρου όπως έχει η Ελλάδα και οι Τούρκοι πολίτες να απολαμβάνουν τα ίδια δικαιώματα που έχουν Έλληνες πολίτες, στην πραγματικότητα εμποδίζουν τη διευθέτηση του Κυπριακού προβλήματος.

4. Μια νέα διάσταση ή παράλληλη διαδικασία πρέπει να εισαχθεί στη διαδικασία των διαπραγματεύσεων: - με σχεδιασμό και εφαρμογή μέτρων και την άσκηση διαδικασιών για την επανένωση με τη συνεργασία των τοπικών αρχών, ιδρυμάτων, οργανισμών, επιχειρηματιών και επαγγελ-

İki toplumlu “KIBRISLILARIN SESİ” formu Kıbrıs'taki güncel konuları tartışmış ve aşağıdaki tespitleri yapmıştır:

1. Kıbrıs sorunu ile ilgili yeni gelişmeler dönemi; hidrokarbon dinamiğini, ekonomik krizi, süper güçlerin bölgedeki çıkarlarını yeniden gündeme getirmelerini ve Arap ülke halklarının uyanışını içerecektir.
2. Deniz Hukuku Sözleşmesini onaylamayan, ve Kıbrıs Cumhuriyetinin Munhasır Ekonomik Bölge (MEB) üzerinde, Kıbrıslı Türkleri sürece dahil etmeden hak iddia etmesini gerekçe gösteren Türkiye'nin itirazı gerçekte; Doğu Akdenizdeki gaz pastasından pay alma ve olası Avrupa gaz boru hatları üzerinden sağlamayı hedeflediği yararları artırma yönündedir. Bunu başarmak için de Türkiye; sadece Türkiye'nin tanıdığı “KKTC” üzerinden veya Kıbrıslı Türklerin Kıbrıs Cumhuriyeti anayasasındaki haklarını göstererek veya olası bir federal Kıbrıs çözümünde Kıbrıslı Türkleri kullanarak gerçekleştirmeyi hedeflemektedir.
3. Türk diplomatlarının ve Uluslararası topluluğun Kıbrıslı Rumların çözüm istemedikleri yönünde

hakim bir kanısı vardır. Bu kanı görüşmelere olumlu katkı yapabilecek politik girişimleri çıkarmaya sokmaktadır. Diğer yandan, Garanti Anlaşımında olduğu gibi Türk Ordusunun tek tarafı müdahale hakkını ve Yunanistan'ın Avrupa Birliği üyeliğinden kaynaklanan Kıbrıs ile ilgili haklarının aynen Türkiye'ye ve Türk vatandaşlarına da tanınması şeklindeki Türkiye'nin talebi, Kıbrıs sorununa çözüm bulunmasını engellemektedir.

4. Görüşmeler sürecine yeni bir boyut veya paralel bir süreçlave edilmelidir; yerel otoritelerin, kurumların, örgütlerin, işinsanları ve uzmanların işbirliğini hedefleyen, birleşmeye yönelik tasarlanmış önlemler oluşturulmalı ve uygulanmalıdır. Bu nedenle, iki liderin görüşme sürecini etkisiz hale sokan “her şey üzerinde uzlaşmadan hiç bir şey üzerinde uzlaşmamıştır” şeklindeki sıkıntı yaratan prensipten vaz geçilmelidir.
5. Toplumlar görüşme sürecinin gelişimi hakkında

bilgilendirilmeli ve gerekli hallerde çözüm ile ilgili kullanılan kavramlar açıklamalı ve duyurulmalıdır, örneğin; çapraz oy, çözümün fırsat maliyeti, oluşturucu devletlerin fonksiyonları, ve ayrıca çözümsüzlüğün neden olacağı gerçek politik, ekonomik ve sosyal maliyetler izah edilmeli ve duyurulmalıdır.

6. Kamuoyu yoklamaları Kıbrıslıların liderlerinden daha fazla çözüme hazır olduğunu göstermektedir. Kalıcı bir çözüm tüm siyasi partilerin işbirliği ile geliştirilip uygulanabilir.
7. Kültürel aktiviteler ve özellikle iki toplum arasında barışı ve işbirliğini teşvik edici filimler yeni bir atmosfer oluşturabilir. Bu yaklaşım iki lider tarafından değerlendirilmeli, basın aracılığı ile teşvik edilmeli ve siyasi eşitlik ve insan haklarına saygılı federal bir çözümün temelini oluşturmak üzere tabandan başlayan bir ivme sağlanmalıdır.

Προς το τέλος μιας ανωμαλίας

Θέμος Δημητρίου

Πριν δυο βδομάδες είδαμε ίσως την πιο σημαντική συνάντηση του τελευταίου χρόνου: τη συνάντηση της ηγεσίας του Δησου με τον Πρόεδρο Χριστόφια και τον Υπουργό Οικονομικών. Η συνάντηση ήταν σημαντική για πολλούς λόγους. Ο πιο σημαντικός όμως είναι ότι αυτή η συνάντηση μπορεί να σηματοδοτεί το τέλος της δυναστείας του “κέντρου” στην πολιτική ζωή της Κύπρου. Μια δυναστεία που ξεκίνησε σαν δημιούργημα του Μακάριου και εκφυλίστηκε σε ασυδοσία ασήμαντων μειοψηφιών που κατάντησε να επιβάλλουν την πολιτική-τους βασιζόμενες στην αλληλοακύρωση του Ακελ και του Δησου μέσα από τη σύγκρουσή-τους.

Η πιο ακραία έκφραση αυτής της δυναστείας εκφράστηκε την περασμένη άνοιξη στη διαδικασία εκλογής του Προέδρου της Βουλής. Στις βουλευτικές εκλογές τόσο το Ακελ όσο και ο Δησος αύξησαν τα ποσοστά-τους (+1,36% και +3,76% αντίστοιχα) ενώ τα άλλα κόμματα είτε έχασαν (Δηκο -2,22%, Ευρωκο -1,91%) είτε έμειναν στάσιμα (Εδεκ -0,03%, Οικολόγοι +0,25%). Το σύνολο των εδρών των μικρών κομμάτων (Δηκο, Εδεκ, Ευρωκο, Οικολόγοι) ήταν 17, δυο λιγότερες από το Ακελ και τρεις λιγότερες από τον Δησο. Παρόλα αυτά, κανένα από τα δυο μεγάλα κόμματα δεν διεκδίκησε την Προεδρία της Βουλής. Το Ακελ περιορίστηκε στην προσπάθεια να εκλέξει τον Μάριο Καρογιαν ενώ ο Δησος στο να εμποδίσει αυτή την προσπάθεια. Το αποτέλεσμα ήταν ένας (ένας!) βουλευτής του Δηκο, ο γραφικός Ζαχαρίας Κουλιός, να καθορίσει το αποτέλεσμα και να γίνει Πρόεδρος της Βουλής ο Γιαννάκης Ομήρου.

Ακόμα χειρότερα, την εκλογή του Ομήρου φαίνεται να ενορχήστρωσε ο Αρχιεπίσκοπος Χρυσόστομος, που έχει αποκτήσει την ικανότητα να

ελίσσεται μέσα από το τυπικό των δημοκρατικών διαδικασιών για να τις μετατρέψει σε μηχανισμό εξυπηρέτησης των επιδιώξεών-του. Αποτέλεσμα της παρέμβασής-του είναι η φανερή δουλικότητα της συμπεριφοράς της Εδεκ απέναντί-του.

Μια αναιμική προσπάθεια εξόδου από τον παραλογισμό του ρυθμιστικού ρόλου ελάχιστων μειοψηφιών, ήταν η πρόταση του Νίκου Αναστασιάδη προς το Ακελ να μοιραστεί ο χρόνος της Προεδρίας της Βουλής ανάμεσα στα δυο μεγάλα κόμματα. Δεν είναι εύκολο να κρίνει κανείς πόσο ειλικρινής ήταν η πρόταση και πόσο προπαγανδιστική. Ωστόσο απορρίφθηκε χωρίς συζήτηση από το Ακελ που προτίμησε να οδηγηθεί στην ήττα, μετατρέποντας την εκλογική-του επιτυχία σε αποτυχία. Ακόμα κι αν δεν ήθελε να συνεργαστεί με τον Δησο, μπορούσε απέναντι στη θλιβερή εικόνα του Δηκο και τη διαφανόμενη αποτυχία του Καρογιαν, να πει απλά πως ήταν καιρός να δημιουργηθεί νέα κουλτούρα στη Βουλή με τον πρόεδρο του μεγαλύτερου κόμματος να εκλεγεί στην Προεδρία του σώματος. Αυτό θα απέτρεπε μια άσκοπη ήττα και θα μετέτρεπε το Ακελ σε πραγματικά ηγετική δύναμη στη Βουλή. Και σίγουρα η Προεδρία Αναστασιάδη δεν θα ήταν χειρότερη για το Ακελ από τη σημερινή κατάσταση.

Αυτό που δεν έγινε τον Ιούνιο, φαίνεται να έγινε τον Νοέμβριο. Η συνάντηση των Αναστασιάδη και Αβέρωφ με τον Πρόεδρο Χριστόφια και τον Υπουργό Οικονομικών έβαλε τέλος στην χωρίς όρια αντιπαράθεση της Κυβέρνησης και του Ακελ με το σύνολο της υπόλοιπης πολιτικής ηγεσίας που για πέντε σχεδόν μήνες είχε πάρει εμφυλιοπολεμικές διαστάσεις. Ακόμα, αυτή η συνάντηση έσυρε και την υπόλοιπη πολιτική ηγεσία σε μια πορεία συναίνεσης – στο χώρο της οικονομικής πολιτικής. Κανένας από τους διάφορους

παλληκαράδες του “κέντρου” δεν τόλμησε να αντισταθεί στη κοινή θέση Ακελ-Συναγερμού.

Είναι ατυχές το γεγονός ότι αυτή η πορεία δεν έχει ακολουθηθεί (ακόμα;) στο εθνικό θέμα. Το Κυπριακό είναι το κατεξοχήν θύμα της δυναστείας του “κέντρου”. Σ’ αυτό το θέμα, τόσο το Ακελ όσο και η ηγεσία του Δησου, είχαν παραδοσιακά πολύ πιο λογική στάση από τους υπόλοιπους. Ο χώρος του “κέντρου” (Δηκο, Εδεκ, Οικολόγοι) είχε καταντήσει το στρατόπεδο του απορριπτισμού και του σωβινισμού που μπορούσε στις κρίσιμες στιγμές να ανατρέψει οποιαδήποτε προσπάθεια λύσης. Ο Σπύρος Κυπριανός ανέτρεψε τη συμφωνία της Νέας Υόρκης παρά την αντίθετη άποψη των ηγεσιών Ακελ και Δησου, ο Δησος ανέτρεψε τις προσπάθειες του Βασιλείου συμμαχώντας με την Εδεκ και σπαταλώντας την πρώτη πενταετία της Προεδρίας Κληρίδη κυνηγώντας χίμαιρες με τους S300 και το δόγμα του “ενεργού ηφαιστείου”, το Ακελ ανέτρεψε την προσπάθεια Κληρίδη σε σχέση με το Σχέδιο Αναν εκλέγοντας τον Παπαδόπουλο στην Προεδρία. Τέλος ο Χριστόφιας σπατάλησε τους πρώτους μήνες της δικής-του Προεδρίας προσπαθώντας να διατηρήσει τη συνεργασία του Δηκο και της Εδεκ.

Αν το Ακελ και ο Δησος έχουν καταλάβει πως πρέπει να σταματήσει επιτέλους η καταδυστική από τους σωβινιστές του “κέντρου”, αν έχουν καταλάβει πόσο εύκολο είναι να απαλλαγούν από αυτή, η συνάντηση του Νιόβρη θα αποδειχτεί σημαντικό βήμα στην προσπάθεια λύσης του Κυπριακού – και όχι μόνο.

Το άρθρο αυτό δημοσιεύθηκε για πρώτη φορά στην εφημερίδα Καθημερινή.

Bir Anomalinin Sonuna Dogru

Themos Dimitriu

İki hafta önce belki de son yılın en önemli görüşmesine tanık olduk: DİSİ liderliğinin Cumhurbaşkanı Hristofyas ve Ekonomi Bakanı ile görüşmesi. Bu görüşme birçok nedenden ötürü önemliydi. Ancak, bunlardan en önemlisi bu görüşmenin Kıbrıs'ın siyasi yaşamındaki “merkez” hanedanlığının sonuna mühür vurabilecek olmasıdır. Bu hanedanlık Makarios'un eseri gibi başladı ve önemsiz azınlıkların dokunulmazlığı şeklinde yozlaştırıldı. Bu dokunulmazlık; önemsiz azınlıkların AKEL-DİSİ çatışması arasında bu iki partinin birbirlerini yemelerine dayanarak politikalarını empoze etmeleri halini aldı.

Bu hanedanlığın en uç durumu geçtiğimiz bahar aylarında Meclis Başkanı'nın seçilme sürecinde ortaya kondu. Milletvekilliği seçimlerinde (AKEL % +1.36 ve DİSİ % +3.76 olmak üzere) gerek AKEL gerekse DİSİ oylarını artırırken diğer partiler ya (DİKO: % -2.22, EVROKO % -1.91) oy kaybına uğradılar ya da sabit kaldılar (EDEK % -0.03, Yeşiller % +0.25). Tüm bu küçük partilerin (DİKO, EDEK, EVROKO, YEŞİLLER) sandalye sayılarının toplamı 17'dir. Bu sayı, AKEL'in sandalye sayısından iki, DİSİ'nin sandalye sayısından üç sandalye daha azdır. Tüm bunlara karşın iki büyük partiden hiçbiri Meclis Başkanlığı'nı talep etmedi. AKEL, Marios Karoyan'ı başkan seçme çabasıyla, DİSİ ise bu çabayı önleme çabasıyla yetindi. Sonuçta, DİKO'nun bir (bir!) milletvekili, garip Zaharyas Kulyas sonucu tayin etti ve Meclis Başkanı Yannakis Omiru oldu.

Daha da kötüsü, Omiru'nun seçilmesinin orkestra şefliğini Başpiskopos Hrisostomos'un yaptığı görülüyor. Başpiskopos Hrisostomos, demokratik süreçleri kendi ihtiraslarına alet etme mekanizmasına çevirme yönünde manevralar yapma yeteneği kazandı. EDEK'in kendisi karşısındaki açık köle ruhlu davranışı yaptığı müdahalenin sonucudur.

Nikos Anastasiadis'in AKEL'e, Meclis Başkanlığı süresinin iki büyük parti arasında dönüşümlü olarak paylaşılması şeklinde yaptığı öneri, azınlık oyların belirleyici rolü saçmalığından kurtulmaya ilişkin zayıf bir çabaydı. Bu önerinin ne derecede samimi olduğu, ne derece propaganda çerçevesinde yapıldığını değerlendirmek kolay değildir. Mamafih bu öneri AKEL tarafından tartışılmaksızın reddedildi ve AKEL seçim başarısını başarısızlığa döndürerek yenilgiye gitmeyi tercih etti. DİSİ ile işbirliği yapmak istemese bile DİKO'nun sefil görüntüsü ve Karoyan'ın apaçık ortada olan başarısızlığı karşısında, en büyük partinin Meclisin Başkanı'nı seçmesi doğrultusunda Meclis'te yeni bir kültür yaratılmasının vaktinin geldiğini söyleyebilirdi. Böyle birşey beyhude yenilgiyi önleyebilir ve AKEL'i Meclis'te gerçek bir lider güce dönüştürebilirdi. AKEL açısından Anastasiadis'in Meclis Başkanlığı kesinlikle bugünkü durumdan daha kötü olmazdı.

Haziran ayında olmayan şeyin Eylül ayında olacağı görüntüsü vardır. Anastasiadis ve Averof'un Cumhurbaşkanı Hristofyas ve Ekonomi Bakanı ile görüşmeleri hükümetin ve AKEL'in ve Hükümet ile tüm diğer siyasi liderlik arasındaki son beş ay süresinde neredeyse iç savaş boyutlarına varan

sınırsız çatışmalarına son verdi. Hatta bu görüşme diğer siyasi liderliği de –ekonomi politikasında- bir uzlaşma sürecine sürükledi. “Merkezin” farklı delikanlıların hiçbiri AKEL-DİSİ ortak tezine karşı durmaya cesaret etmedi.

Milli meselede bu sürecin (halen?) takip edilmemiş olması talihsizliktir. Kıbrıs sorunu “merkez” hanedanlığının fazlasıyla kurbanıdır. Milli meselede gerek AKEL gerekse DİSİ liderlikleri geleneksel olarak diğerlerinden daha mantıklı bir tutum takındılar. “Merkez” tarafı (DİKO, EDEK, Yeşiller) kritik anlarda herhangi bir çözüm çabasını engelleyebilecek şekilde red ve şövenizm bloğu olup çıktı. Spiros Kipriyanu, AKEL ve DİSİ liderliklerinin aksi yöndeki görüşlerine rağmen New York Anlaşması'nı engellemişti. DİSİ, EDEK ile ittifak kurarak Vasiliu'nun çabalarını geçersiz kıldı ve S300 hayalleri ve “aktif yanardağ” teorisi peşinde koşmakla Kliridis'in ilk beş yıllık Cumhurbaşkanlığı dönemini boşa harcadı. AKEL, Kliridis'in Annan Planı ile ilgili çabasını Papadopoulos'u Cumhurbaşkanlığına getirerek geçersiz kıldı. Son olarak, Hristofyas DİKO ve EDEK ile iş birliğini muhafaza etmeye çalışarak kendi Cumhurbaşkanlığının ilk aylarını heba etti.

AKEL ve DİSİ, “merkez” şövenistlerinin hükmetmelerine artık bir son verilmesi gerektiğini, bu hükümden kurtulmalarının ne kadar kolay olduğunu anlamış olsalardı Kasım görüşmesi Kıbrıs sorununun çözüm çabasına ve birçok başka şeye ilişkin önemli bir adım olarak kabul edilecekti.

Bu makale ilk kez Kathimerini gazetesinde yayımlandı.

Κίβρις sorununun çözümü için başka bir yol mümkün mü?

Alpay Durduran

Kıbrıs sorunu çok uzadığı için görüşmeler suçlama oyunu haline döndü. BM'in özel temsilcisinin gelişme rapor etmesine yardım edip iyi niyet gösterebilmek için görüşmeciler yeni noktalar bulmak için savaş veriyorlar. Fakat ana sorunlar çözülmemiş olarak kaldı. AB müktesebatı ve Avro'nun tüm adada kullanılması incelendi ama bu konular zaten AB tarafından düzenlenmiş olduğu için değerli zaman kaybedildi. Toprak yani idari bölge belirleme hâlâ bekliyor.

Bir yeniden birleşmiş devlet kuracağız ama kurulmadan her sorunu çözmeye çalışıyorlar. Bu olanaksız ve anlamsızdır. Bu arada taraflar birçok konuda anlaştilar ve iki toplumlu ve iki bölgeli bir federal de-

vleti kurmaya hazırdirilar. Şayet sorunu çözmeye karar verirler eminiz ki kapsamlı bir çözüm için geriye çok az konu kalır. Deneyimlerimiz ve en son örneği de Kuzey İrlanda gösterir ki uygulama başladıktan sonra çıkacak problemleri çözme şansına sahip oluruz. Aynı zamanda çok değerli deneyimlerimizi de kullanabiliriz. Uzlaşmış noktaları uygulamak için bir yol haritası çizeriz ve kapsamlı bir çözüm için ilerleriz.

Paket antlaşma, güven artırıcı önlemler için gerçekte bir engel oluşturdu. Önlemlerin uygulanışının önündeki zorlukları ve kısıtlamaları biliyoruz. Araç sigorta sorunları ve iki taraf arasında para transferleri bize kanıtıyor ki paket yapma yerine yeni seçeneklere ihtiyaç vardır. Paket antlaşma yapma kararı iyi ilişkileri ve yakın işbirliğini ertelemektedir. Birçok

işler yasadışı para transferi ile yapıp güçlükleri göğüslenir. Halk niye politikacıların bir çıkış yolu bulmasını beklesin? Bırakalım halk yolunu bulsun ve çözümü kolaylaştırsın.

Gecikmeler tersini yapıp çözüme zorluk çıkarıyor, nüfus yapısının bozulması gibi... Bir nüfus sayımına ve nüfus yapısının korunması için pratik önlemlere gerek vardır.

Nüfus yapısının bozulması tek başına çözümü engellemeye yeter. Rum toplumu bu kadar büyük bir yerleşik nüfus ile yeniden birleşmeyi asla kabul etmez çünkü bu nüfus Kıbrıslı Türkleri kontrol için kullanılır. Türkiye yerleşiklerle önce Kıbrıslı Türkleri sonra onlar aracılığı ile iki toplumlu ortak hükümeti denetleyebilir.

Yerleşiklerin insan haklarından bahsetmek kolaydır ama şimdiden onların Kıbrıslı Türklerin iradesine etk-

ilerini konuşmak zorlaştı. İlk gelenleri geri yollamanın ve Ada'da doğanları göndermeyi düşünmenin zorlukları üzerine düşünerek çok değerli zaman tartışmalarla kaybedildi. Ama bu kadar büyük oranda yabancıyı kabul edip absorbe etmenin sorunları hakkında konuşmuyorlar.

Durumu korumak ve barış sürecini sürdürmek için bir şeyler yapmaya gerek vardır. Uluslararası boyutların farkındayız. BM'nin sorumluluğu yanında AB'nin kendi içi sorunu olan Kıbrıs sorununda sorumluluk almasına ihtiyaç vardır. Fakat bu durum bozulurken ve çözüm olanaksız hale gelirken önlem almayı ertelemeye mazeret olmalıdır. Kıbrıs sorunu uluslararası ilişkileri zehirlemekte ve barışa katkı yapmasını beklediğimiz gereksindiğimiz AB'nin itibarına da zarar vermektedir.

Υπάρχει άλλος εφικτός τρόπος για τη λύση του Κυπριακού Προβλήματος;

Αλπάυ Ντουρντουράν

Ο διακανονισμός του Κυπριακού έχει καθυστερήσει πολύ, οπότε οι διαπραγματεύσεις έχουν γίνει ένα παιχνίδι επίρριψης ευθυνών. Τα διαπραγματευόμενα μέρη αγωνίζονται να βρουν νέα σημεία για να θέσουν σε διαπραγμάτευση ώστε να δείξουν καλή θέληση και να βοηθήσουν τον Αντιπρόσωπο των ΗΕ να αναφέρει πρόοδο στην έκθεση του. Όμως τα πραγματικά και βασικά προβλήματα παραμένουν άλυτα. Ιδέες όπως το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο και η υιοθέτηση του Ευρώ σε ολόκληρη την Κύπρο έχουν εξετασθεί αλλά ήδη ρυθμιζόνταν από την ΕΕ, συνεπώς ο χρόνος σπαταλήθηκε χωρίς αποτέλεσμα. Ο προσδιορισμός των διοικητικών ορίων ακόμα αναμένεται.

Θα δημιουργήσουμε μια επανενωμένη κυβέρνηση αλλά φαίνεται ότι προσπαθούν να επιλύσουν το κάθε σημείο πριν την διαμόρφωση αυτής της επανενωμένης κυβέρνησης. Αυτό είναι και αδύνατο και χωρίς νόημα.

Παραμιπιπόντως, τα μέρη έχουν συμφωνήσει σε αρκετά σημεία και είναι πανέτοιμοι να σχηματίσουν ένα

δικονομικό διζωνικό ομόσπονδο κράτος. Επομένως αν και όταν τα μέρη θελήσουν να επιλύσουν την διαμάχη, είμαστε σίγουροι ότι παραμένουν μόνο πολύ λίγα σημεία για να συνάψουν ένα ολοκληρωμένο σχέδιο. Σε κάθε περίπτωση, η εμπειρία μας δείχνει – και η Βόρειος Ιρλανδία ήταν το πιο πρόσφατο παράδειγμα – ότι στην πορεία εφαρμογής μιας συμφωνίας-πλαισίου, θα έχουμε την ευκαιρία να διαπραγματευτούμε τύπους για να επιλύσουμε τα προβλήματα. Ταυτόχρονα μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε την εμπειρία ως πολύτιμο προσόν. Μπορούμε να σχεδιάσουμε ένα οδικό χάρτη για την εφαρμογή των συμφωνηθέντων σημείων και να προχωρήσουμε σε μια συνολική λύση.

Η συμφωνία για μια συμφωνία-πακέτο πραγματικά έχει γίνει εμπόδιο στα μέτρα οικοδόμησης εμπιστοσύνης. Γνωρίζουμε τις δυσκολίες και τα όρια των μέτρων που χρησιμοποιούνται. Ασφαλιστικά προβλήματα και μεταφορές χρημάτων μεταξύ των δύο μερών της χώρας μας, μας δείχνουν την ανάγκη να ψάξουμε για εναλλακτικές λύσεις εκτός από τη συμφωνία-πακέτο. Η συμφωνία-πακέτο έχει ήδη κα-

θυστερήσει τις καλές σχέσεις και την στενή συνεργασία μεταξύ των δύο κοινοτήτων. Πολλές επιχειρήσεις συναλλάσσονται ανεπίσημα αλλά αντιμετωπίζουν προβλήματα. Γιατί να περιμένουμε για τους πολιτικούς να επεξεργαστούν ένα σχέδιο; Ας αφήσουμε τους ανθρώπους να επιταχύνουν οι ίδιοι τη διαδικασία και να διευκολύνουν τη λύση. Οι καθυστερήσεις έχουν ακριβώς το αντίθετο αποτέλεσμα και τείνουν να δημιουργήσουν εμπόδια στη λύση, όπως οι δημογραφικές αλλαγές. Χρειαζόμαστε απογραφή πληθυσμού και πρακτική προστασία της δημογραφικής δομής.

Η δημογραφική αλλαγή από μόνη της είναι αρκετή να μπλοκάρει το δρόμο. Οι Ελληνοκύπριοι δεν θα αποδεχτούν ποτέ την επανένωση με τέτοιους μεγάλους αριθμούς εποίκων διότι ο πληθυσμός χρησιμοποιείται ως εργαλείο για να ελέγχονται οι Τουρκοκύπριοι. Με τους εποίκους, η Τουρκία θα μπορεί πρώτα να ελέγχει τους Τουρκοκύπριους και μέσω αυτών τη δικονομική κεντρική κυβέρνηση.

Είναι εύκολο να μιλούμε για τα ανθρώπινα δικαιώματα των εποίκων αλλά η επιρροή τους το έχει ήδη κατα-

στήσει δύσκολο να μιλούμε για την επιρροή τους στην θέληση των Τουρκοκυπρίων. Έχει αναλωθεί πολύτιμος χρόνος μιλώντας για το ότι είναι δύσκολο να ξεριζώσουμε αυτούς που ήρθαν αρχικά στην Κύπρο και απάνθρωπο να σκεφτόμαστε να απελάσουμε αυτούς που έχουν γεννηθεί στην Κύπρο. Όμως δεν μιλούμε για το πρόβλημα της αποδοχής και απορρόφησης ενός τέτοιου μεγάλου αριθμού αλλοδαπών.

Χρειαζόμαστε κάτι για να προστατεύσουμε την κατάσταση και να διατηρήσουμε την διαδικασία ειρήνης. Έχουμε επίγνωση των διεθνών πτυχών. Πρέπει η ΕΕ να αναλάβει την ευθύνη για το δικό της εσωτερικό πρόβλημα – το Κυπριακό – παράλληλα με την ευθύνη του ΟΗΕ. Όμως αυτό δεν πρέπει να χρησιμοποιηθεί για την αναβολή δράσης, ενώ η κατάσταση επιδεινώνεται και δημιουργείται αδύνατη την επίλυση του προβλήματος. Το Κυπριακό πρόβλημα δηλητηριάζει τις διεθνείς σχέσεις και βλάπτει τη φήμη της ΕΕ ως του ειρηνοποίου που περιμέναμε και χρειαζόμασταν πάρα πολύ.

BILBAN & IKME

1. Cyprus After A Solution, ISBN 9963-8185-2-8, 1998
2. (Turkish version) Çözümü arayan Kıbrıs - Alaşiya Yayınları, 2002
3. Cyprus After A Solution - Economic and social activity, ISBN 9963-8185-3-6, 2001
4. Cyprus After A Solution - LEFT POLICIES, ISBN 9963-8185-4-4, 2003
5. Küllüsü, Αλουσίβα- Katerina A. İliadi,

Yayınlar/ Εκδόσεις

- ISBN 9963-8185-5-2, 2004
6. İncisini Kaybeden İstiridyeler, Sevgül Uludağ, ISBN 9963-8185-9-5, 2005

Kitapları istemek için lütfen BILBAN veya İKME ile temas kurun.

Για τις πιο πάνω εκδόσεις παρακαλώ επικοινωνήστε με το İKME ή το BILBAN.

www.ikme.org
www.bilban.info